

VELSIGNELSERNE CHANUKA SANG

Inden vi tænder Chanukah-lysene, takker vi Gud for
at give os denne specielle mitzvah og for de utrolige
Chanukah-mirakler:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה
ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים
לְאַבֹּתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה

Ba-ruch A-tah Ado-nai E-lo-he-nu Me-lech ha-olam a-
sher ki-de-sha-nu be-mitz-vo-tav ve-tzi-va-nu le-had-
lik ner Cha-nu-kah.
Ba-ruch A-tah Ado-nai E-lo-he-nu Me-lech Ha-olam she-
a-sa ni-sim la-avo-te-nu ba-ya-mim ha-hem ba-zman
ha-zeh.

Lovet være du, Herre vor G-d, verdens konge, som har
helliget os ved sine bud og befalet os at tænde lys til
Chanuka.

Lovet være du, Herre, vor G-d, verdens konge, som udførte
vidundere for vore fædre i hine dage på denne tid.

Den første aften Chanukah (eller første gang på Chanukah
du udfører denne mitzvah), tilføj følgende velsignelse:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחֲיוֹנוֹ וְקִיּוּמֵנוּ
וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה

Ba-ruch A-tah Ado-nai E-lo-he-nu Me-lech Ha-olam she-
heche-ya-nu ve-ki-yi-ma-nu ve-higi-a-nu la-zman ha-
zeh.

Lovet være du, Herre, vor G-d, verdens konge, som har
holdt os i live og har ladet os bestå og nå frem til denne
tid.

Nyd lysene

Når du er færdig med at tænde menorah lysene, skal du
placere shamash-lyset på det angivne sted på menorahen.

הַנֵּרוֹת הַלְלוּ אֶת מַדְלִיקָן, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּסִּים
וְעַל הַנִּפְלְאוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבֹּתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן
הַזֶּה, עַל יְדֵי כְּהֵנִיךְ הַקְּדוֹשִׁים
וְכָל שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה, הַנֵּרוֹת הַלְלוּ קֹדֶשׁ הָאֵין
לְנוּ רִשּׁוֹת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, אֲלֵא לְרֹאוֹתָן בְּלִבְךָ, כְּדִי
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נִסִּיךָ וְעַל
נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתְךָ:

Ha-nei-rot ha-lo-lu o-nu mad-li-kin
Al ha-te-shu-ot ve-al ha-ni-sim ve-al ha-nif-
la- t She-a-si-ta la-avo-tei-nu ba-ya-mim
ha-heim ba-zman ha-zeh, Al ye-dei ko-ha-
ne-cha ha-ke-do-shim, Ve-chol she-mo-nat
ye-mei cha-nu-kah ha-nei-rot ha-la-lu ko-
desh hem, Ve-ein la-nu re-shut le-hish-ta-
meish ba-hen, E-lo lir-o-tan bil-vad, ke-dei
le-ho-dot u-le-ha-lel le-shim-cha ha-ga-dol
Al ni-se-cha ve-al nif-le-o-te-cha ve-al ye-
shu-a-te-cha.

Oversættelse

Vi tænder disse lys til minde om den hjælp,
de vidundere og mirakler, som du gjorde for
vore fædre ved dine hellige Kohanitter. Alle
otte Chanuka dage er disse lys hellige, og vi
må ikke gøre anden brug af dem end at se
på dem, for at takke dig og prise dit store
navn for dine mirakler og for dine vidundere
og for din hjælp.

מַעֲזֵז צוֹר יְשׁוּעָתִי, לֵךְ נָא לְשַׁבֵּחַ תְּכוֹן בֵּית
תְּפִלָּתִי, וְשֵׁם תּוֹדָה תִּזְבַּח. לַעֲת תִּכְיִן מִטְבַּח
מִצָּר הַמִּנְבַּח. אֲזַ אֲגַמֹּר בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכָּה
הַמִּזְבֵּחַ.

Maoz tzur y'shuati l'cha naeh
l'shabeachTikon beit t'filati v'sham todah
n'zabeach.L'eit tachin matbeach mitzar
hamnabeachAz egmor b'shir mizmor
chanukat hamizbeach.

God Chanukah
חֲנוּכָה שִׂמְחָה

ønskes af
Chabadanmark

Ole Suhrsgade 10,
1354 Kbh K
www.chabad.dk

HISTORISK

I det andet århundrede f.v.t., herskede Seleukiderne (Syrisk-Græske) i Israels hellige land, hvor de prøvede at tvinge Israels folk til at tage den græske kultur og religion til sig og at stoppe med at følge jødedommen og tro på G-d. Men der var en lille gruppe af Jøder, der var ledt af Judah Maccabæeren. De havde ikke mange våben, men de var sikre i deres tro, og imod alle odds, bekæmpede de en af verdens største hære, drev grækerne ud af deres land og tog kontrollen tilbage af deres hellige tempel i Jerusalem. De genindviiede templet til at tjene G-d. Da de gik ind for at tænde templets Menorah (den syvarmede lysestage), fandt de kun en enkel krukke af olivenolie der ikke var blevet kontamineret af grækerne, med olie nok til én dag. Men mirakuløst, da de tændte lysene, varede den lille smule olie ikke i én dag, men i otte dage; nok til at kunne nå at lave mere af den rituelle olie.

For at minde om miraklet og offentligt erklære dette mirakel, fejrer vi hvert år Chanukah! Channukah starter om aftenen den 25. kislev og fortsætter i 8 dage. Chanukah falder som regel i december.

MENORAHEN

I hjertet af helligdagen er Chanukiahtændingen. En chanukiah har 9 lys - en shamash, 'tjeneren', der bruges til at tænde de resterende 8 lys. Ét lys, for hver aften af Chanukah. Den første aften tændes ét lys. Anden aften tilføjes der et lys, så der er 2. Vi tilføjer et lys hver dag helt frem til 8. dag hvor alle 8 lys tændes.

Lysene tændes om aftenen, hver Chanukahaften. Lysene skal være store nok til at kunne brænde i mindst 30 minutter efter, at det er blevet mørkt. Om fredagen tændes chanukahlysene inden shabbatlysene før solnedgang, og lørdag tændes de efter havdalah om aftenen. Den første dag tændes det første lys i højre side af chanukiahen. Hver dag efter tilføjes der et lys til venstre for det sidste fra højre til vestre. Det nyeste lys tændes først, og lysene tændes således fra venstre til højre.

Tænd menorahen i dit eget hjem. Hvis du rejser udenbys, sætter du din menorah op, hvor du overnatter.

Hvis du overnatter i et jødisk hjem, har du muligheden for give din vært en tier, eller deromkring, som et symbolsk bidrag til menorahens udgifter, og så er du dækket af deres menorah-tænding - eller endnu bedre, tænd din egen menorah. To lys er mægtigere end ét!

HVORNÅR MAN TÆNDER

Sørg for at menorahen er på en robust, brandsikker overflade, der er utilgængelig for børn, og ikke i nærheden af gardiner eller andre brandbare materialer.

Chanukahlysene tændes hver aften, når det er Chanukah. Makkabæerne jog mørkets kræfter væk med sværd; vi gør det med lys.

Menorahen tændes efter mørkets frembrud. Menorahen skal indeholde nok brændstof til at brænde i mindst 30 minutter efter mørkets frembrud.

Fredag aften tændes menorahen før solnedgang, og lørdag aften tændes den efter mørkets frembrud. Ideelt skal menorahen tændes ved først givne lejlighed. Forsink det kun hvis du venter på familiemedlemmer,

Shamashlyset-placeres på dens plads i menorahen.

På dette tidspunkt synges der traditionelt chanukahsange, som Haneiroth Halelu og/eller Maoz Tzur.

Dvæl i nærheden af lysene i omkring en halv time (bortset for fredag eftermiddag, når shabbat forberedelserne er godt i gang). Del nogle chanukahhistorier med familien, spil med sevivon og nyd nogle traditionelle varme latkes!

I den første halve time hvor menorahen er tændt, bør menorahen ikke flyttes fra sit sted. Hvis en flamme dør ud indenfor dette tidsrum, bør den tændes igen (undtagen fredag aften).

Efter denne tid, kan menorahen flyttes hvis nødvendigt, og der er ingen grund til at genantænde slukkede lys.

der ønsker at være til stede, når menorahen bliver tændt. Chanukah lysene må tændes så længe der er folk på gaderne, eller så længe andre familiemedlemmer er vågne for at deltage – men ikke senere end en halv time før dag gry. Hvis ingen andre i hjemmet er vågne, og gaderne allerede er stille, tændes menorahen uden at sige brachah.

Når du er færdig med at tænde chanukahlysene, placeres

Mange kvinder holder sig fra huslige gøremål i den første halve time, for at ære de modige jødiske kvinder, der spillede en stor rolle i chanukahsejren.

SHAMASHEN

Shamashen – 'Tjeneren' – er det lys, der tænder alle de andre lys. Det sidder en lille smule højere eller lavere end de andre lys på chanukahens niende gren, for at skelne den fra de andre lys. Nogle har en tradition for at bruge en lys lavet af bivoks til shamashen.

Selvom shamash har tjent sit formål, når de andre lys er blevet tændt, slukker vi ikke for shamashen. Vi stiller den på sin plads ved siden af de andre lys, hvor den står klar til at 'tjene' dem, hvis ét af lysene skulle slukke. En anden grund til at vi lader shamashen forblive tændt er for at opfylde kravet om ikke at bruge chanukahlysene til andet end at opfylde mitzvahen. Så hvis man har brug for lys til at se, kan man bruge lyset fra shamashen i stedet.

CHANUKAH TRADITIONER

I løbet af chanukah

siger man Hallel-bønnen dagligt og vi tilføjer en ekstra bøn – V'Al HaNissim – når vi benschers bordbønnen for at mindes og sige tak til G-d for de mirakler Han gjorde til Chanukah.

Siden et af de mirakler vi mindes handler om olie, spiser man til chanukah traditionelt mad, der er lavet i olie.

Der er både den klassiske kartoffel-latke, revet kartoffeldeller stegt i olie, og selvfølgelig den ultimative: En sufgania! En søls doughnut med syltetøj i midten.

På chanukah spiller man også typisk dreidel. En dreidel er en snurretop med de fire hebraiske bogstaver nun, gimel, hei og shin på siden der står for nes gadol haya sham, et stort mirakel skete der!

Dreidel spilles ved at alle starter med at lægge en (chokolade)mønt i en pøjle i midten og skiftes til at dreje dreidelen rundt. Lander man på nun, går turen videre, på gimel vinder man puljen, hei får man halvdelen, og shin mister man en mønt til puljen.

Sidst, men ikke mindst, er der tradition for at give chanukah-gelt, små pengegaver til børn.

Ideen er, at børnene så kan give nogle af mønterne videre til tzedakkah (velgørenhed).

SÅDAN TÆNDES MENORAHEN:

1) Sæt lysene op på menorahen. Sørg for at der er nok olie, eller at lysene er store nok, til at lysene kan brænde til en halv time efter mørkets frembrud.

Den første aften sættes ét lys længst til

højre på menorahen. På følgende nætter sættes der ét til lys til venstre for det første, og så ét lys til for hver nat i Chanukah – gående fra højre mod venstre.

2) Saml alle i huset rundt om menorahen.

3) Tænd shamashlyset, og hold den i din dominante hånd.

4) Sig de passende brachot stående.
5) Tænd lysene.

Hver nat tændes det nyeste (længst til venstre) lys først, og der fortsættes fra venstre mod højre. (Vi sætter lysene på menorahen fra højre mod venstre, mens vi tænder fra venstre mod højre).

Du kan sætte menorahen op i en central døråbning, modsat mezuzahen.

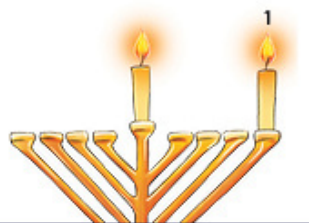
Eller du kan sætte den op i en vindueskam, der vender ud mod gaden.

Denne mulighed bør kun anvendes, hvis vinduet er mindre end 10m fra gaden.

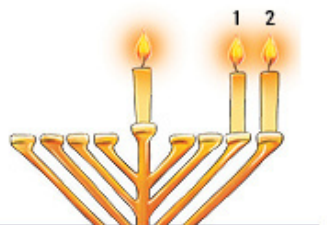
INSPIRATION TIL CHANUKAHS 8

AFTENER:

ET LILLE LYS KAN BELYSE SELV DET MØRKESTE RUM. SELV I VORES MØRKESTE OMSTÆNDIGHEDER, KAN ET LILLE LYS OG EN DRÅBE POSITIVITET GØRE EN VERDEN TIL FORSKEL.

HVILKEN GOD GERING KAN DU TAGE PÅ DIG FOR AT GØRE VERDEN ET LYSERE STED?

LYS BRÆNDER OPAD; DE BRÆNDER FOR AT FORENE SIG MED DERES KILDE - SOLEN.

LYSET INDE I HVER OG ÉN AF OS FLIMRER OG DANSER FOR AT KOMME OPAD OG FORBINDE OS MED DET GUDDOMMELIGE.

HVAD KAN DU GØRE FOR AT HJÆLPE DIN SJÆL MED DENNE FORBINDELSE.

DET TREDJE LYS VISER OS EKSEMPELTS MAGT. ILD ER PÅ SAMME TID BÅDE ESSENTIELT OG SKADELIGT, GODT OG ONDT, ØDELÆGGELSE OG LYS. DET KOMMER KUN AN PÅ, HVORDAN VI BRUGER DET.

HVILKEN POTENTIALE HAR DU INDE I DIG, DER VENTER PÅ AT BLIVE OPFYLDT?

DET FJERDE LYS LÆRER OS, AT LIVET SKAL LEVES MED LYS. VED AT LUKKE LYSET FRA TORAH OG JØDEDOM IND I VORES LIV, KAN VI BELYSE OG OPLØFTE

VORES FYSISKE HANDLING TIL NOGET SPIRITUELT.
HVILKEN FYSISK HANDLING KAN DU BELYSE OG OPLØFTE?

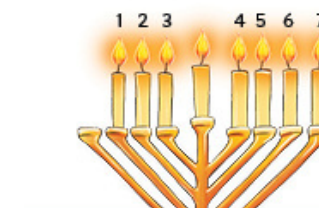

DET FEMTE LYS VED AT EN ENKEL GOD HANDLING KAN TIPPE SKALAEN. VED DET FEMTE LYS OG STØRSTEDELEN AF CHANUKIAHEN TÆNDT, OG LYSET, VINDER OVER MØRKET. BALANCE OG STABILITET KAN SOMME TIDER VÆRE GODT, MEN VI SKAL PASSE PÅ AT DET OVERSKYGGER VORE AMBITIONER OM AT BLIVE BEDRE.

LYS GIVER OS IKKE BARE LYS, MEN OGSÅ VARME. FLAMMENDE PASSION, BRUGT PÅ EN POSITIV MÅDE, KAN BRING SÅ MEGET GODT. DET ER NÅR VI LEVER LIVET MED PASSION, AT VI VIRKELIG LEVER!

HVILKET ASPEKT AF DIT LIV VIIL DU GÅ TIL MED FORNYET PASSION?

DET SYVENDE LYS FORTÆLLER OS AT SELVOM DER ER VISSE HANDLINGER DER KAN VIRKE UBETYDELIGE, ER DE NØDVENDIGE FOR DEN STØRRE PLAN. DET SYVENDE LYS ER IKKE DET FØRSTE TIL AT LYSE OP I MØRKET, MEN UDEN DETTE LYS VIL CHANUKIAHEN IKKE VÆRE KOMPLET. VORES SAMLEDE INDIVIDUELLE HANDLINGER KAN BLIVE NOGET STORT!

MED DET SIDSTE LYS, LAD OS TAGE CHANUKAHS BUDSKAB TIL OS. BUDSKABET OM FRIHED, HÅB OG LYS, OG LAD DET INDSPIRERE OS HELT FREM TIL NÆSTE ÅR - MÅ DET VÆRE I JERUSALEM HVOR VI VIL TÆNDE DEN VIGTIGSTE CHANUKIAH AF DEM ALLE.

FRA SHAMASHEN KAN MAN LÆRE, AT VED AT DELE SIT LYS KAN MAN HJÆLPE MED AT FÅ LYSET FREM I ANDRE MENNESKER UDEN AT MINDSKE SIN EGEN FLAMME. TVÆRTIMOD VIL DER NU VÆRE MANGE LYS, DER STRÅLER HVOR DER FØR KUN VAR ÉT. LAS OS DELE VORES FLAMME MED ALLE OMKRING OS OG BRINGE DERES LYS FREM - FRA DEN ENE TIL DEN NÆSTE